

**Bryssel den 10 april 2025
(OR. en)**

7955/25

**TELECOM 112
COMPET 252
CYBER 95**

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	10 april 2025
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2025) 165 final
Ärende:	MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN Handlingsplan för AI-kontinenten

För delegationerna bifogas dokument – COM(2025) 165 final.

Bilaga: COM(2025) 165 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 9.4.2025
COM(2025) 165 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

Handlingsplan för AI-kontinenten

Handlingsplan för AI-kontinenten

Europeiska unionen har föresatt sig och är fast besluten att bli världsledande inom artificiell intelligens – att bli en **ledande AI-kontinent**. I detta meddelande beskrivs en rad kraftfulla åtgärder för att uppnå detta mål. AI har precis börjat införas inom viktiga sektorer av ekonomin och bidrar till att lösa några av vår tids främsta utmaningar. Även om det ännu inte står klart vilka de fulla konsekvenserna av denna omvälvande förändring kommer att bli måste Europa agera med högt ställda ambitioner, skyndsamhet och framsynthet för att forma framtiden för AI på ett sätt som stärker vår konkurrenskraft, skyddar och främjar våra demokratiska värderingar och värnar om vår kulturella mångfald. Att AI är tillförlitlig och människocentrerad är avgörande både för den ekonomiska tillväxten och för bevarandet av de grundläggande rättigheter och principer som våra samhällen bygger på. Det är av högsta prioritet att vidta snabba politiska åtgärder.

Den globala kapplöpningen om att leda AI-utvecklingen är långt ifrån över. Genombrott fortsätter att omdefiniera gränserna för vad som är möjligt. AI-landskapet i EU är fortsatt dynamiskt och drivs av forskning, ny teknik och ett livskraftigt ekosystem för uppstarts företag och expanderande företag, vilket allt från avancerade grundmodeller till specialiserade AI-tillämpningar vittnar om.

För att vi ska kunna nå våra ambitioner inom AI kommer vi att behöva uppvisa ledarskap både inom utveckling och användning av AI. Detta kräver **fortlöpande investeringar i infrastruktur** (bland annat i datorkraft och nätverk) i kombination med framsteg i utvecklingen av modeller och en utbredd användning inom hela ekonomin. Det är bara genom att samarbeta på EU-nivå, nationell nivå och lokal nivå som vi kan lyckas med detta. Både den privata och den offentliga sektorn har en roll att spela. Företagen måste investera mer och anamma AI inom sina olika verksamhetsområden samtidigt som den offentliga sektorn måste bygga upp sin kapacitet. Vid offentlig upphandling bör man främja europeiska förstahandsval för kritiska sektorer och kritisk teknik, i enlighet med förslaget i konkurrenskraftskompassen¹.

EU måste tillämpa **en egen distinkt AI-strategi** genom att dra nytta av sina styrkor och det unionen gör bäst. För det första handlar det bland annat om att verka för en stor inre marknad med en enda uppsättning säkerhetsbestämmelser som gäller för hela EU. Hit hör den nyligen antagna AI-förordningen som ska säkerställa att AI är tillförlitlig och anpassad till EU:s värden. För det andra handlar det om att dra största möjliga nytta av den högkvalitativa forskning och vetenskap som bedrivs i unionen och av en stark pool av forskare och kvalificerade yrkesutövare. För det tredje handlar det om att få till stånd ett dynamiskt ekosystem för uppstarts företag och expanderande företag, industriell sakkunskap och expertis. Sist men inte minst handlar det om att skapa en solid grund för datorkraft i världsklass med dataområden som är tillgängliga för alla.

¹ COM(2025) 30 final.

Det europeiska varumärket för **öppen innovation** ger resultat. Datorkraft i EU är allmänt tillgänglig genom det europeiska nätverket av avancerade superdatorer, som drivs av **det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem** (EuroHPC²). Nätverket erbjuder AI-innovatörer och forskningsorganisationer en öppen miljö där de kan få tillgång till datorresurser för att träna och finjustera modeller, med länkar till högkvalitativa dataområden och möjlighet till brett deltagande i banbrytande modellutveckling. Utvecklingen av AI-modeller i EU drivs av de framsteg som görs inom metoder med öppen källkod. Detta uppmuntrar till kunskapsutbyte, möjliggör samarbete, underlättar integrering i specifika tillämpningar och ökar insynen.

I detta sammanhang är det inte överraskande att det råder ett rejält uppsving för uppstartsföretag och expanderande företag som är verksamma inom AI i EU. Det framgår av de ökade investeringarna och det växande antalet enhörningsföretag inom detta område under de senaste åren. I EU finns fler än 6 800 nystartade AI-företag³. Denna **livskraftiga gemenskap av innovativa uppstartsföretag och innovatörer inom AI** flyttar fram gränserna för AI-modellerna och använder dem i branschspecifika tillämpningar. Men mer återstår att göra. EU måste se till att uppstartsföretag, näringsliv, den offentliga sektorn och forskare i stort har vad de behöver för att kunna utnyttja möjligheterna med AI. Det handlar bland annat om att se till att värdekedjorna är säkra och motståndskraftiga och att EU:s inre marknad fungerar, vilket är särskilt viktigt för EU:s konkurrenskraft och framtida innovation i det rådande geopolitiska läget.

Om EU ska bli en AI-kontinent, krävs det **snabbare och ökade insatser på följande fem nyckelområden**:

För det första krävs det insatser inom **datainfrastruktur** så att EU:s offentliga AI-infrastruktur byggs ut och innovatörer och forskare kan träna och finjustera avancerade AI-modeller. Här handlar det både om att förstärka **nätverket av AI-fabriker**, som håller på att lanseras för att erbjuda ökad datorkapacitet för AI och tillhörande tjänster, och att inrätta **resurseffektiva gigafabriker**, som integrerar massiv datorkraft i datacentraler. Inspirationen till gigafabrikerna kommer från upplägget bakom CERN. Gigafabrikerna ska främja vetenskapligt samarbete kring kraftfull och unik infrastruktur och sammanföra forskare, entreprenörer och investerare som tar sig an ambitiösa och framåtblickande projekt – ”moonshots” – på områden som hälso- och sjukvård, bioteknik, industri, robotteknik och vetenskaplig upptäckt. I denna anda skulle det europeiska rådet för AI-forskning (*Resource for AI Science in Europe – Raise*) kunna samla resurser för AI-forskare och domänforskare som tillämpar AI i EU. Samtidigt måste den privata sektorns investeringar i molnkapacitet och hållbara datacentraler stödjas och skalas upp.

² Det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem (EuroHPC) lanserades 2018 och samfinansierades av EU, medlemsstaterna och privata aktörer. Några exempel på EuroHPC-superdatorer är LUMI (rankad nummer 8 globalt), Leonardo (nummer 9) och MareNostrum 5 (nummer 11), som tillsammans stärker Europas datorkapacitet. Upphandlingskontraktet för den första EuroHPC-superdatorn i exaskala, JUPITER, undertecknades.

³ <https://www.appliedaiinstitute.de/en/hub/2024-generative-ai-study>

För det andra måste vi vidta ytterligare åtgärder för att se till att AI-innovatörer får bättre tillgång till **data av hög kvalitet**. För att nå detta mål kommer EU att arbeta för en särskild dataunionsstrategi och bland annat undersöka möjligheterna att utveckla datalaboratorier som integrerade delar av AI-fabrikerna, för att möjliggöra tillhandahållande, sammanslagning och säker delning av data av hög kvalitet.

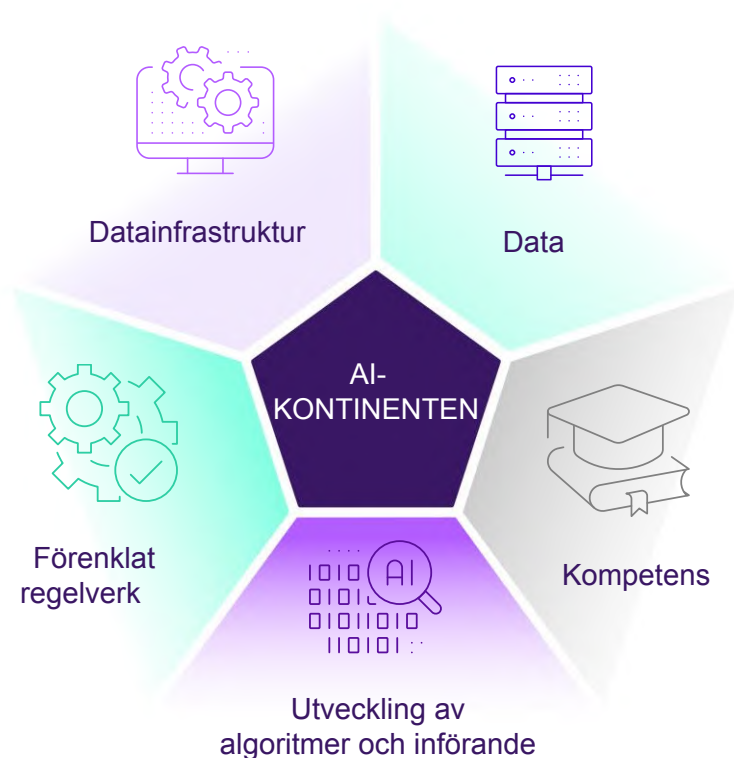
För det tredje måste vi driva på den fortsatta **utvecklingen av AI-algoritmer och se till att de används i EU:s strategiska sektorer**. I den kommande strategin för AI-tillämpningar kommer konkreta åtgärder att presenteras för att främja nya industriella och vetenskapliga AI-användningar och förbättra offentliga tjänster. De europeiska digitala innovationsknutpunkterna kommer att ändra inriktning för att stödja införandet av AI bland små och medelstora företag, medelstora börsnoterade företag och offentliga förvaltningar. Under de kommande tre åren kommer europeiska finansieringsprogram dessutom att stödja ytterligare tekniska framsteg inom strategiska sektorer.

För det fjärde har EU en stor tillgång i form av en **stark talangbas inom AI**. Vi måste stärka AI-kompetensen, inbegripet grundläggande AI-kunnighet och mångsidig talang, i hela EU genom att överbygga befintliga klyftor, vidareutveckla spetskompetens inom AI-utbildning och forskning, locka fler kvinnor till AI, öka medvetenheten om AI i samhället i stort och inom den offentliga förvaltningen samt locka och behålla AI-talanger från länder utanför EU. EU är världsledande inom fri vetenskaplig forskning och därför en tilltalande destination som måste fortsätta att vara öppen för globala talanger.

För det femte är EU:s stora inre marknad en betydande tillgång. En uppsättning tydliga regler, bland annat AI-förordningen, förhindrar marknadsfragmentering och ökar förtroendet för och säkerheten i samband med användningen av AI-teknik. Trots detta måste det bli **lättare att följa** AI-förordningen, särskilt för mindre innovatörer.

Detta är de pelare som behövs för att Europa ska kunna bli en AI-kontinent. Kommissionens ordförande presenterade denna vision vid AI-toppmötet i Paris⁴ i februari 2025, då hon tillkännagav **InvestAI** – ett initiativ som ska mobilisera 200 miljarder euro i investeringar i AI i linje med konkurrenskraftskompassens politiska prioriteringar.

⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/speech_25_471

1. Bygga storskaliga AI-data- och datainfrastrukturer i hela Europa för AI-ekosystemet

Infrastruktur, särskilt datorkraft, är grundläggande för utvecklingen av AI-modeller **under hela AI-livscykeln**. Från *träning*, där modellen lär sig av stora mängder data och kräver massiva datorresurser som i många fall bygger på högpresterande avancerade AI-processorer, till *finjustering*, där den optimeras för specifika tillämpningar, till *testning*, där modellen, när den väl har tränats och validerats, testas för att bedöma prestandan, och slutligen till *inferens* och *införande*, där utdata från modellen integreras i verkliga tillämpningar. Tillgången till kraftfulla datorresurser är en viktig faktor för att locka akademiska, tekniska och industriella talanger och avgörande för att förbättra AI-ekosystemet. Det är därför av yttersta vikt att EU och medlemsstaterna samarbetar för att säkra en tillräcklig tillgång till datorkraft på hela AI-kontinenten, även i samarbete med EU:s kandidatländer och potentiella kandidatländer.

1.1 Införa och bygga ut AI-fabriker

EU har nyligen stärkt EuroHPC-nätverket av superdatorer genom **AI-fabriksinitiativet**, som tillkännagavs i 2024 års **AI-innovationspaket**⁵. AI-fabriker är dynamiska ekosystem som främjar innovation, samarbete och utveckling på AI-området. De integrerar AI-optimerade superdatorer, stora dataresurser, programmerings- och utbildningsanläggningar och humankapital för att skapa avancerade AI-modeller och AI-tillämpningar. Genom att koppla

⁵ [AI-innovationspaketet](#).

samman superdatorcentrum, universitet, uppstartsföretag, näringslivet, den offentliga sektorn och finansiella aktörer kommer AI-fabrikerna att förbättra samarbetet inom AI i hela Europa. De kommer att driva på framsteg inom AI-tillämpningar på flera olika områden. De kommer också att förbättra tillgången till data av hög kvalitet genom att länka till stora nationella databaser, EU:s dataområden och särskilda datakataloger (se avsnitt 2).

AI-fabriksinitiativet har varit en stor **framgång och visar på ett starkt engagemang och stöd från medlemsstaternas sida**. Efter att den första ansökningsomgången för AI-fabriker avslutats den 1 november 2024 valdes sju konsortier ut, som omfattade 15 medlemsstater⁶ och två associerade EuroHPC-deltagande länder⁷, för att vara värd för de första AI-fabrikerna. Med detta som grund valdes ytterligare sex AI-fabriker ut i mars 2025⁸. Med totalt 13 AI-fabriker i 17 medlemsstater och två EuroHPC-deltagande länder kommer de totala investeringarna i superdatorinfrastruktur och AI-fabriker i EU att uppgå till 10 miljarder euro under perioden 2021–2027. I detta sammanhang kommer **nio nya AI-optimerade superdatorer att upphandlas och driftsättas i EU under 2025–2026, och en befintlig superdator kommer att uppgraderas med AI-kapacitet**⁹. Detta kommer att mer än tredubbla EuroHPC:s nuvarande AI-datorkapacitet.

AI-fabrikerna har unika styrkor och specialiserade fokusområden och spelar en avgörande roll för att främja AI-tillämpningar inom strategiska sektorer enligt följande:

Nyckelsektorer	AT	BG	DE	EL	ES	FI	FR	IT	LU	PL	SE	SI
Hälsa och biovetenskap	•		•	•	•	•	•	•		•	•	•
Teknik och digitalisering		•		•	•	•	•	•	•	•	•	•
Miljö och hållbarhet		•	•	•	•		•	•	•	•	•	•
Utbildning och kultur	•	•	•	•	•		•	•			•	•
Tillverkning och ingenjörsvetenskap	•	•	•			•	•				•	•
Finans och ekonomi	•		•		•		•	•	•		•	
Jordbruk och livsmedel	•				•		•	•			•	•
Cybersäkerhet och dubbla användningsområden							•	•	•			
Flyg- och rymdteknik		•					•		•	•		
Offentlig sektor	•		•		•					•		

En sammanfattning av EuroHPC:s 13 utvalda AI-fabriker finns i bilaga I.

Medlemsstaterna visar allt större intresse och förtroende för initiativet och ytterligare länder har meddelat att de är villiga att delta i den pågående tredje ansökningsomgång som avslutas under andra kvartalet 2025. Detta visar på framgången med initiativet och på dess strategiska betydelse för Europas AI-framtid.

⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_24_6302.

⁷ Länder utanför EU som deltar i det gemensamma företaget EuroHPC, dvs. Island, Israel, Montenegro, Nordmakedonien, Norge, Serbien, Turkiet, Förenade kungariket och snart Schweiz:

[Discover EuroHPC JU – EuroHPC JU](#).

⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sv/news/second-wave-ai-factories-set-drive-eu-wide-innovation#:~:text=This%20follows%20the%20first%20selection,of%20around%20%E2%82%AC485%20million>

⁹ Se närmare uppgifter i bilaga I.

Deltagande länder kan också inrätta **AI-fabriksantenn**er för att tillhandahålla tjänster till sitt nationella AI-/HPC-ekosystem utan behov av särskild superdatorinfrastruktur. AI-fabriksantennerna kommer att ge fjärråtkomst till AI-optimerade superdatorresurser i den länkade AI-fabrik som ligger i en annan medlemsstat.

I slutet av 2025 kommer alla utvalda AI-fabriker och AI-fabriksantenn

Det gemensamma företaget EuroHPC kommer att fungera som en enda kontaktpunkt för användare runt om i EU och ge åtkomst till datortid och de stödtjänster som EuroHPC:s AI-fabriker erbjuder. AI-fabrikerna är öppna för europeiska¹¹ användare från olika sektorer, däribland näringslivet, forskning, den akademiska världen och myndigheter. **Tack vare nya skräddarsydda åtkomstmöjligheter kommer AI-innovatörer, dvs. uppstartsföretag, expanderande företag och små och medelstora företag, och utvalda EU-finansierade forskningsprojekt att prioriteras** så att de får snabb åtkomst till datorresurser med minimala administrativa omkostnader. Styrelsen för **det gemensamma företaget EuroHPC** planerar att anta denna åtkomstpolicy tillsammans med offentliggörandet av detta meddelande. I linje med **unionens strategi för krisberedskap och den europeiska strategin för inre säkerhet** ingår bestämmelser om direkt tilldelning av åtkomsttid till strategiska unionsprojekt¹² samt för nöd- och krishanteringssituationer.

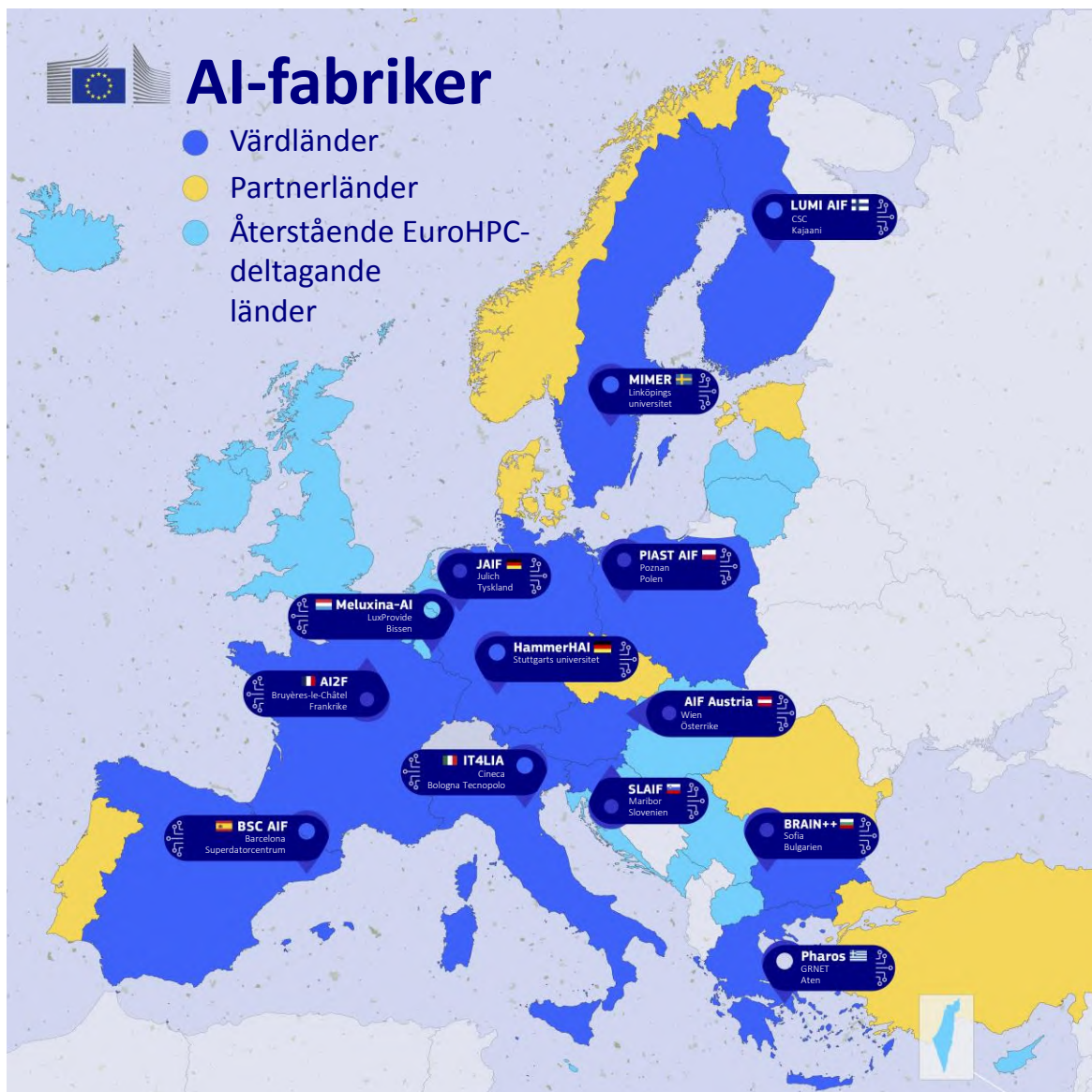
Kommissionens/EuroHPC:s huvudåtgärder:

- Inrätta och använda utvalda AI-fabriker och de tjänster de erbjuder (andra kvartalet 2025).
- Inrätta en enda kontaktpunkt för alla användare i hela Europa för åtkomst till AI-fabriker och de tjänster de erbjuder (andra kvartalet 2025).
- Påbörja upphandling av de första AI-optimerade superdatorerna för AI-fabrikerna (andra/tredje kvartalet 2025).
- Utlysa en inbjudan att lämna förslag för inrättande av AI-fabriksantenn
- Inleda en ansökningsomgång för att skapa nätverk mellan alla AI-fabriker och AI-fabriksantenn

¹⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sv/policies/testing-and-experimentation-facilities>.

¹¹ Användare som är etablerade eller belägna i en EU-medlemsstat eller i ett deltagande land eller i ett tredjeland som är associerat till programmet för ett digitalt Europa eller Horisont Europa.

¹² Destination Earth, flaggskeppsinitiativet Human Brain, kompetenscentrumen för högpresterande datorsystem eller initiativet 1+ Million Genomes.

1.2 Investera i AI-gigafabriker

Även om de senaste framstegen inom träningsteknik och arkitektonisk optimering har gjort AI-modellerna effektivare kräver utvecklingen av avancerade AI-modeller fortfarande omfattande datorkraft och datakapacitet.

Under de senaste två åren har **AI-modellerna blivit alltmer komplexa och utvecklats från textbehandling till resonemang, multimodal kapacitet och agentbeteende**. Denna trend kommer att fortsätta, och nästa generations avancerade AI-modeller förväntas leda till ett kapacitetslyft mot artificiell generell intelligens (AGI) som kan hantera mycket komplexa och varierande uppgifter och därmed matcha den mänskliga förmågan.

För närvarande spelar de mest högpresterande AI-fabrikernas superdatorer, som är utrustade med upp till 25 000 avancerade AI-processorer, en viktig roll i att utveckla och träna den nuvarande generationen AI-modeller. För att leda nästa våg av avancerade AI-modeller krävs

avsevärt mycket större datorkraft och datamängder. I konkurrenskraftskompassen tillkännagavs att EU kommer att **investera i AI-gigafabriker**.

AI-gigafabriker kommer att vara **storskaliga anläggningar som utvecklar och tränar komplexa AI-modeller i en hittills oöverträffad skala**, med hundratals biljoner parametrar. De kommer att integrera omfattande datorkraft, **över 100 000 avancerade AI-processorer**, samtidigt som hänsyn tas till energikapacitet, energieffektivitet, vatteneffektivitet och cirkularitet. Anläggningarna är avgörande för att Europa ska kunna konkurrera globalt och behålla sitt strategiska oberoende inom vetenskaplig utveckling och kritiska industrisektorer. De kommer att samordnas med EuroHPC-nätverket av AI-fabriker, så att en smidig integrering och kunskapsdelning säkerställs inom det europeiska AI-ekosystemet. Detta bör också driva på utformningen – och i sinom tid tillverkningen – av AI-processorer i Europa. Covid-19-krisen och den senaste geopolitiska utvecklingen¹³ har visat hur viktigt det är för Europa att kunna räkna med säkra och motståndskraftiga värdekedjor och en stark inre marknad. EU är fast beslutet att förhindra en fragmentering av den inre marknaden, ytterligare minska beroendet av kritisk teknik och öka sitt oberoende när det gäller avancerade halvledare¹⁴. Även om det redan har tagits steg i denna riktning inom ramen för de gemensamma företagen för halvledare och EuroHPC bör detta ges högsta prioritet vid översynen av förordningen om halvledare, som ska säkra det strategiska oberoendet i utformningen och tillverkning av AI-halvledare. Kommissionen kommer att påskynda det förberedande arbetet inför översynen av förordningen om halvledare under 2026. Hög energieffektivitet och energitrygghet bör ingå bland de huvudkrav som ställs på europeiska AI-chip.

Inrättandet av en **enda AI-gigafabrik beräknas kräva betydande investeringar**, både i form av kapitalutgifter och driftskostnader. Med tanke på de omfattande investeringar som behövs kommer AI-gigafabrikerna att inrättas genom **offentlig-privata partnerskap** och innovativa finansieringsmekanismer. Vid AI-toppmötet i Paris¹⁵ meddelade kommissionens ordförande Ursula von der Leyen att man i detta avseende kommer att lansera **InvestAI-faciliteten**, som ska mobilisera 20 miljarder euro i investeringar i AI-infrastruktur med särskilt inriktning på upp till fem AI-gigafabriker i EU. Faciliteten, som ska utvecklas i samarbete med Europeiska investeringsbanksgruppen, ska underlätta och locka privata investeringar i kombination med bidrag och garantier från unionens budget och medlemsstaterna. Kommissionen uppmanade också medlemsstaterna och regionerna att öka stödet till digital kapacitet såsom AI,

¹³ Gemensamt uttalande av verkställande vice ordförande Henna Virkkunen och kommissionsledamot Maroš Šefčovič, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/statement_25_255.

¹⁴ EuroHPC har lanserat initiativet DARE med en budget på 240 miljoner euro för att utveckla ett komplett HPC-ekosystem baserat på öppna RISC-V-processorer (allmänna processorer och acceleratorer, inklusive AI-specifika chip) och integreringen av dessa i europeiska superdatorer i exaskala och post-exaskala. Initiativet kommer att stärka EU:s strategiska tekniska suveränitet och skapa konkurrenskraftig HPC-teknik som kan driva framtidens europeiska superdatorer, vilket har en avgörande betydelse för andra områden som AI, moln- och datacentraler och fordonsindustrin.

¹⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/speech_25_471.

molntjänster och gigafabriker, i samband med halvtidsöversynen av sammanhållningspolitiken¹⁶.

EU och medlemsstaterna skulle inom ramen för ett sådant offentlig-privat partnerskap till exempel ge direkta bidrag i enlighet med de gällande reglerna för statligt stöd, medan privata initiativtagare skulle stå för finansieringen av den återstående delen och ha möjlighet att minska investeringsriskerna genom InvestAI-faciliteten. AI-gigafabriker kan också bli en plattform för att locka stora internationella finansiella investerare att delta.

Inrättandet av de första AI-gigafabriker i Europa kommer att kräva betydande investeringar och politisk samordning, men de kommer också att medföra ett tydligt mervärde för EU:s konkurrenskraft. AI-gigafabriker kommer därför att genomföras som ett pilotfall inom ramen för **samordningsverktyget för konkurrenskraft**, som tillkännagavs konkurrenskraftskompassen.

I linje med denna vision kommer man att gå vidare enligt följande:

– **Samtidigt med antagandet av denna handlingsplan lanseras en inbjudan att anmäla intresse för konsortier som vill inrätta AI-gigafabriker.** Syftet är att inleda en dialog med enskilda initiativtagare. Man kommer bland annat att diskutera partnerskap, föreslagen budget, plats, datorprestanda, tekniska specifikationer och hållbarhetsaspekter samt genomförbarhetsanalyser av de aktuella AI-gigafabriker.

– **Det gemensamma företaget EuroHPC kommer sedan att offentliggöra den officiella inbjudan att lämna förslag för inrättande av AI-gigafabriker under fjärde kvartalet 2025** utifrån resultaten av de diskussioner som förts med berörda parter, däribland medlemsstater, näringsliv och finansinstitut, i samband med den preliminära intresseanmälan.

För att ytterligare flytta fram gränserna för AI-modellerna, bland annat mot artificiell generell intelligens (AGI), krävs också att man underlättar för företag att expandera. Investeringsfonder, till exempel de som stöds genom Europeiska innovationsrådets fond, den planerade teknikexpansionsfonden¹⁷, EIB-gruppens initiativ *European Tech Champions* eller InvestEU-garantin, skulle kunna **bidra till att mobilisera betydande kapitalinvesteringar för utvecklingen av nya AI-modeller.** Genom EU:s offentliga upphandling, som står för över 15 %¹⁸ av vår BNP, skulle det också gå att skapa en stor marknad för innovativa produkter och tjänster. I detta sammanhang tillkännagav kommissionen i konkurrenskraftskompassen att man kommer att arbeta för en **europaisk preferens vid offentlig upphandling för kritiska sektorer och tekniker** i samband med den kommande översynen av EU:s regler.

I **EU-strategin för uppstartsföretag och expanderande företag**, som kommissionen tillkännagav i konkurrenskraftskompassen, kommer man att undersöka möjligheterna till särskilda lösningar för att göra det lättare för innovativa uppstartsföretag och expanderande företags att få tillgång till finansiering, offentlig upphandling, marknader, tjänster och talanger.

¹⁶ [Meddelande om en moderniserad sammanhållningspolitik: halvtidsöversyn \[hänvisning till 1.4.2025 \(COM\(2025\) 163\)\]](#).

¹⁷ Från konkurrenskraftskompassen: ”bidra till att överbrygga finansieringsgapet och stödja disruptiv innovation, stärka EU:s industriella kapacitet och expanderande företag”.

¹⁸ [Access to public procurement | Single Market and Competitiveness Scoreboard](#).

Kommissionens/EuroHPC:s huvudåtgärder:

- Utlysa en inbjudan att anmäla intresse för att investera i AI-gigafabriker (9 april 2025).
- Definiera InvestAI-faciliteten med EIBG (tredje/fjärde kvartalet 2025).
- Inleda den officiella ansökningsomgången för AI-gigafabriker inom ramen för det gemensamma företaget EuroHPC (fjärde kvartalet 2025).
- Åtgärda finansieringsgapet för uppstartsföretag och expanderande företag och göra det lättare för sådana företag att få tillgång till marknader, offentlig upphandling, tjänster och talanger i EU:s strategi för uppstartsföretag och expanderande företag (andra kvartalet 2025).

1.3 Inrätta en stödrum för att stärka EU:s moln- och datacentralkapacitet

EU behöver också ytterligare **instrument som gör att den privata sektorn kan åtgärda andra typer av kapacitetsbrister längs datorkontinuumet** som påverkar samtliga faser i en AI-modells livscykel: från utveckling och finjustering till införande och användning i realtid. Det handlar framför allt om brister i fråga om **allmän molnkapacitet**, som vanligtvis tillhandahålls från större datacentraler, och **kantkapacitet**, som tillhandahåller liknande tjänster men med betydligt kortare svarstid (latens), t.ex. i en telekommiljö (*telco edge*)¹⁹. När det gäller AI är moln- och kantdatorsystem viktiga förutsättningar för mindre finjusteringsoperationer, i synnerhet sådana som anpassar förtränade AI-modeller till specifika uppgifter med hjälp av mindre datamängder, och för inferens, dvs. körning av tränade AI-modeller för att generera utdata från nya data.

EU ligger för närvarande efter både USA och Kina när det gäller tillgänglig datacentralkapacitet och är starkt beroende av infrastruktur som installerats i och kontrolleras av andra regioner i världen och som EU-användare får åtkomst till via molnet. Även om tillgången till innovativa och prisvärda molntjänster är avgörande för EU:s konkurrenskraft kan ett alltför stort **beroende av infrastruktur som ligger utanför EU medföra risker för den ekonomiska säkerheten**. Detta är också **ett problem** för den europeiska industrin, viktiga ekonomiska sektorer och offentliga förvaltningar. För att på ett fullgott sätt tillgodose företagets och de offentliga förvaltningarnas behov inom AI och allmän databehandling i hela EU och säkra konkurrenskraften och suveräniteten är det **viktigt att EU ökar sin nuvarande moln- och datacentralkapacitet på ett geografiskt balanserat sätt**.

¹⁹ Begreppet *telco edge* avser de kantdatormiljöer som telekomoperatörer erbjuder som en tjänst för tredje part. Dessa tjänster är för närvarande de mest framträdande inom kantdatorsystem. Närmare upplysningar finns på följande webbadress: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sv/library/white-paper-how-master-europes-digital-infrastructure-needs>.

Rättsakten om moln och AI-utveckling kommer att skapa rätt förutsättningar för EU att uppmuntra omfattande investeringar i moln- och kantkapacitet. I dagsläget tar det i genomsnitt 48 månader att få ett tillstånd och tillhörande miljötillstånd för att anlägga en datacentral i Europa. Det är svårt för datacentralindustrin att hitta lämpliga platser och att få tillgång till tillräckligt med energi för att driva sina anläggningar. I rättsakten om moln och AI-utveckling kommer man att ta itu med dessa hinder med **målet att minst tredubbla EU:s datacentralkapacitet under de kommande fem till sju åren och att senast 2035 nå en nivå som motsvarar behoven hos EU:s företag och offentliga förvaltningar**. I detta syfte planerar kommissionen att datacentralprojekt som uppfyller kraven på resurseffektivitet, inbegripet energi- och vatteneffektivitet, cirkularitet och innovationskrav ska kunna omfattas av förenklad tillståndsgivning, samtidigt som miljöskyddsåtgärder och skyddet av människors hälsa upprätthålls, samt av andra offentliga stödåtgärder i enlighet med de gällande reglerna om statligt stöd.

Att lägga till nya datacentraler i nätet innebär stora utmaningar, särskilt i form av de potentiella effekter som detta kan få på förbrukningen, andra energikonsumenter, nät och utfasningen av fossila bränslen. I den **strategiska färdplanen för digitalisering och AI inom energisektorn** kommer man att föreslå åtgärder för att underlätta en hållbar integrering av datacentraler i energisystemet och ta itu med andra energirelaterade frågor till följd av den storskaliga utbyggnaden av datacentraler i EU, såsom optimering av elnät, energieffektivitet i byggnader och industrin samt flexibilitet på efterfrågesidan. På liknande sätt kommer man i den kommande **strategin för vattenresiliens** att se över hur man kan minska dessa anläggningars vattenavtryck och öka cirkulariteten genom återanvändning av vatten, vatteneffektivitet och torrkyllning.

När det gäller mycket kritiska användningsfall, inbegripet AI-tillämpningar, krävs ytterst säker EU-baserad molnkapacitet för att garantera suveränitet och operativt oberoende. Rättsakten om moln och AI-utveckling kommer att säkerställa att den offentliga och privata sektorn i EU kan förlita sig på sådan kapacitet i dessa användningsfall och därmed lägga grunden för att den offentliga sektorn ska kunna införa AI i en förtroendefull miljö. På ett mer allmänt plan kommer man i rättsakten om moln och AI-utveckling, genom att utgå från den befintliga dataförordningens bestämmelser om byte av molntjänster, att undersöka möjligheterna att inrätta en **gemensam EU-marknadsplats för molnkapacitet och molntjänster** som gör att fler olika leverantörer av molntjänster kan komma in på marknaden.

Kommissionen uppmanar berörda parter att dela med sig av synpunkter på **rättsakten om moln och AI-utveckling** inom ramen för det offentliga samråd som åtföljer denna handlingsplan.

Kommissionens åtgärder på detta område kommer att komplettera insatserna från medlemsstaterna, som för närvarande håller på att utforma två möjliga nya viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse på detta område. Det ena initiativet är inriktat på att främja den senaste forskningen och den första industriella spridningen av lösningar i en rad sammankopplade och distribuerade AI-tjänster. Det andra initiativet är inriktat på utbyggnad av storskalig datainfrastruktur och datatjänster.

Kommissionens huvudåtgärder:

- Anta ett förslag till rättsakt om moln och AI-utveckling (fjärde kvartalet 2025 – första kvartalet 2026), som föregås av ett offentligt samråd (9 april 2025).
- Anta en strategisk färdplan för digitalisering och AI inom energisektorn (2026).
- Stödja medlemsstaterna i arbetet med att utforma eventuella framtida viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse inom AI och infrastruktur för databehandling.

2. Data för AI

För att EU ska kunna frigöra den fulla potentialen hos AI krävs tillgång till tillförlitliga och välorganiserade data. Kommissionen kommer att behandla denna fråga under andra halvåret 2025 i en ny **dataunionsstrategi** för att göra mer data tillgängliga till stöd för AI-utveckling och AI-innovation.

Dataunionsstrategin kommer att inriktas på att stärka EU:s dataekosystem genom att förbättra interoperabiliteten och tillgången till data inom olika sektorer för att därmed åtgärda bristen på robusta och högkvalitativa data för träning och validering av AI-modeller. Syftet är att bättre anpassa datapolitiken till företagens, den offentliga sektorns och samhällets behov och samtidigt verka för en tillförlitlig datadelningsmiljö. För att uppnå detta kommer man att införa nödvändiga skyddsåtgärder som säkerställer konfidentialiteten, integriteten och säkerheten för delade data och därigenom bidrar till att skapa en kultur av förtroende och samarbete. Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt att effektivisera den befintliga datalagstiftningen för att minska komplexiteten och den administrativa bördan och se till att datastyrningsstrukturerna är effektiva och ändamålsenliga utifrån en inkluderande process som tar hänsyn till gällande upphovsrättslagstiftning.

Datalaboratorierna, som kommer att inrättas som en del av AI-fabriksinitiativet, blir ett viktigt verktyg i detta sammanhang. Dessa datalaboratorier kommer att samla och sammanföra data från olika AI-fabriker som täcker samma sektorer. De kommer också att länka till motsvarande gemensamma europeiska dataområden och göra dessa data tillgängliga för AI-utvecklare på lämpliga villkor. Datalaboratorierna kommer därmed att säkerställa att AI-utvecklare får tillgång till stora volymer högkvalitativa data inom hälso- och sjukvård, energi eller andra sektorer (och alltid i enlighet med de regler som gäller för respektive dataområde).

Datalaboratorierna kommer inte bara att ge tillgång till **gemensamma europeiska dataområden** utan kan också erbjuda en rad andra tjänster. Det kan handla om att rensa och berika dataset, tillhandahålla tekniska verktyg (t.ex. standardiserade format, syntetiska data, gemensamma tekniska byggstenar) och främja interoperabilitet mellan sektorer och över gränser. Datalaboratorierna skulle också kunna erbjuda datapoolningstjänster som hjälper företag att dela data samtidigt som de följer antitrustreglerna, med utgångspunkt i **dataförvaltningsaktens ramverk** för betrodda dataförmedlare. Kort sagt skulle de kunna omvandla splittrade datakällor till en tillförlitlig och tillgänglig resurs för AI-utveckling.

Kommissionen stöder dessa satsningar genom utvecklingen av *Simpl*, som är **en gemensam molnprogramvara som gör det lättare att hantera och ansluta dataområden**²⁰. Programvaran fungerar som ett gemensamt skikt och hjälper deltagarna i ett dataområde att samarbeta på ett smidigare sätt. Den erbjuder färdiga verktyg, till exempel säkra sätt att utbyta data, hantera åtkomst och verifiera identiteter, och minskar därmed den tekniska komplexiteten och kostnaderna. Detta hjälper i sin tur fler organisationer att ansluta sig till och utvidga dataområdena runt om i EU.

Språkdata är ett tydligt exempel på hur sammanställande av data från olika medlemsstater kan ge konkreta resultat. Språkdata är grunden för stora språkmodeller. De är avgörande för att undanröja språkbarriärer på den inre marknaden och kan potentiellt öka handeln inom EU med upp till 360 miljarder euro²¹. **Edic-konsortiet Alliansen för språkteknologi** är en storskalig satsning för att samla språkdata från EU som lanserades i mars 2025. Genom alliansen kommer 17 medlemsstater att bygga upp en omfattande databas med högkvalitativa språkresurser för att överbrygga klyftan i flerspråkiga data och bevara Europas språkliga och kulturella mångfald samt främja teknisk spetskompetens och ledarskap.

Ytterligare ett exempel som kan nämnas finns på hälsoområdet. I förordningen om ett europeiskt hälsodataområde fastställs ett gemensamt ramverk för att göra hälsodata från olika medlemsstater tillgängliga för sekundär användning i hela EU på ett säkert sätt. Genom att se till att det finns tillgång till högkvalitativa dataset som speglar den europeiska befolkningens olikheter kommer detta att bidra till att minska systematiska fel och öka rättvisan och effektiviteten i utvecklingen av AI-tillämpningar för hälso- och sjukvården.

Utöver detta samlar det europeiska öppna forskningsmolnet, Europas dataområde för forskning och innovation, in stora mängder forskningsdata av hög kvalitet från forskningsinstitut så att de ska finnas tillgängliga för innovativa tillämpningar. Genom Copernicus ger EU också fri tillgång till geospaciala data för utvecklingen av AI-teknik.

Dataunionsstrategin syftar inte bara till att tillgängliggöra mer data, utan också till att hitta sätt att minska onödig byråkrati. Målsättningen är att det ska bli lättare för företag att följa EU:s dataregler så att de på ett enklare sätt kan dela och använda data för AI-ändamål. Inom ramen för strategin kommer man också att se över hur EU kan locka till sig mer värdefulla data samtidigt som man säkerställer att känsliga EU-data skyddas när de delas internationellt.

För att utforma strategin kommer kommissionen att inleda ett offentligt samråd för att få synpunkter från företag, den offentliga sektorn, forskare och berörda parter. Detta kommer att bidra till att kartlägga specifika databehov, finjustera föreslagna åtgärder och se till att strategin bidrar till ett starkt, konkurrenskraftigt och innovativt AI-ekosystem i EU.

<u>Kommissionens huvudåtgärder:</u>

²⁰ <https://simpl-programme.ec.europa.eu/>.

²¹ [Studie om språkteknologiska lösningar \(CNECT/LUX/2022/OP/0030\)](#).

- Inleda ett offentligt samråd om dataunionsstrategin för att bättre förstå industrins databehov (andra kvartalet 2025) innan strategin läggs fram (meddelande, tredje kvartalet 2025).
- Inrätta datalaboratorier kopplade till AI-fabrikerna (tredje och fjärde kvartalet 2025).
- Fortsätta att stödja införandet av gemensamma europeiska dataområden (inbegripet användning av gemensam programvara och användning av gemensamma tekniska byggstenar för att säkerställa interoperabilitet) och främja kopplingarna till AI-fabriker (programmet för ett digitalt Europa 2025–2027).

3. Främja innovation och påskynda införandet av AI i strategiska EU-sektorer

I dagsläget är det svårt för många europeiska företag, särskilt medelstora börsnoterade företag och små och medelstora företag, att införa AI. År 2024 hade endast 13,5 % av företagen i EU infört AI²². Satsningar för att påskynda införandet av AI inom samtliga sektorer, inbegripet den offentliga förvaltningen, främjar innovation och är avgörande för att öka konkurrenskraften och den ekonomiska tillväxten samt för att minska den administrativa bördan.

Detta är målet för den kommande **strategin för AI-tillämpningar** – EU:s strategi för att påskynda införandet av AI och driva på innovation och samtidigt utnyttja AI-lösningar som tagits fram i Europa. Fokus kommer att ligga på industrisektorer där EU:s know-how skulle kunna bidra till att ytterligare öka produktiviteten och konkurrenskraften. Strategin kommer också att behandla införandet av AI i offentlig sektor, eftersom AI inom t.ex. hälso- och sjukvården kan bidra till att förbättra människors välbefinnande på ett avgörande sätt. Som ett komplement kommer en särskild europeisk strategi för AI inom vetenskap att inriktas på användningen av AI inom vetenskapliga discipliner för att öka produktiviteten och skapa förutsättningar för vetenskapliga genombrott.

3.1 En användningsfallsbaserad strategi inom viktiga europeiska industrisektorer och den offentliga sektorn

I linje med rapporten om EU:s framtida konkurrenskraft kommer strategin för AI-tillämpningar att inriktas på de **viktigaste europeiska industrisektorer där EU har en stark ledande ställning**. Det är inom dessa sektorer som det finns störst outnyttjad potential att använda AI. Det handlar bland annat om **avancerad tillverkning, rymdfart, säkerhet och försvar**²³, **livsmedel, energi- och fusionsforskning, miljö och klimat, mobilitet och fordonsindustri, läkemedelsindustri, bioteknik, avancerad materialdesign, robotteknik, elektronisk kommunikation, kulturella och kreativa näringar**²⁴ och **vetenskap**. Dessutom kommer den

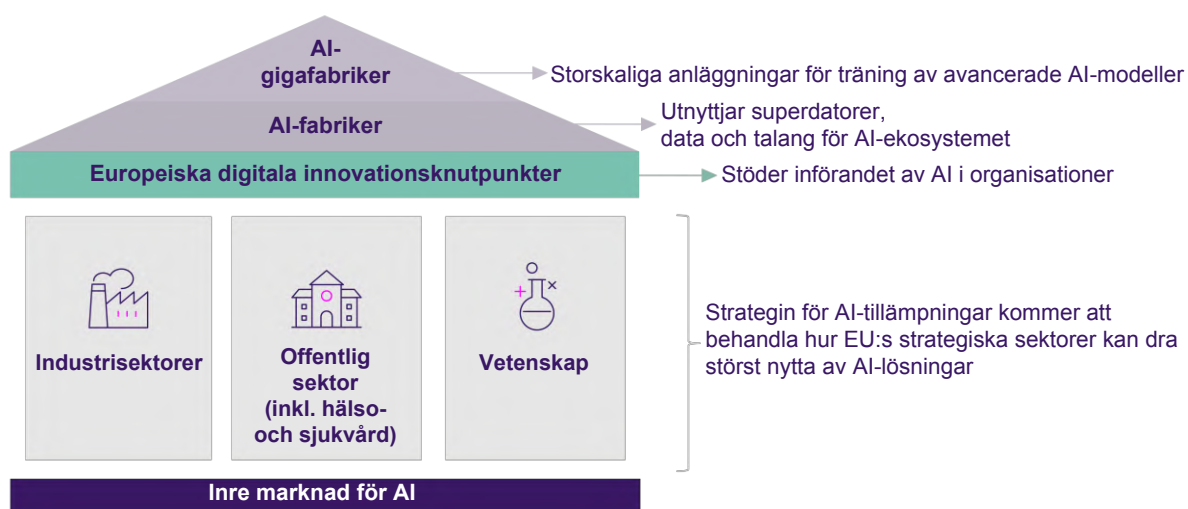
²² https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_eb_ai/default/table?lang=sv.

²³ I linje med vitboken om europeisk försvarsberedskap 2030 är grundläggande teknik som AI viktiga faktorer för både långsiktig ekonomisk tillväxt och militär styrka.

²⁴ En AI-strategi för kulturella och kreativa sektorer och näringar kommer att tas fram parallellt med den kommande strategin för AI-tillämpningar. Fokus kommer att ligga på att säkerställa att AI möjliggör och förstärker mänsklig kreativitet snarare än ersätter människor, och att den bidrar till att skydda den europeiska kulturella och språkliga mångfalden.

offentliga sektorn att vara en av de främsta strategiska krafterna bakom strategin för AI-tillämpningar. Strategin kommer att säkerställa att AI används för att förbättra de offentliga tjänsternas kvalitet och effektivitet på områden som **hälso- och sjukvård, rättsväsende, utbildning och offentlig förvaltning**. AI har i detta sammanhang potential att bli ett kraftfullt verktyg för att förebygga och bekämpa diskriminering och säkerställa lika möjligheter för alla, bland annat genom att ta fram lättillgängliga lösningar och undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning. Samtidigt är det mycket viktigt att se till att ytterligare integrering och användning av AI inom dessa sektorer inte undergräver EU:s ekonomiska säkerhetsintressen. Här kommer EU:s verktygslåda för ekonomisk säkerhet att spela en central roll.

I strategin kommer man att föreslå åtgärder för att hantera sektorsspecifika utmaningar, bland annat tillgång till data, talang, kompetensutveckling och uppgradering, automatiserade kontrakt och testmöjligheter. Strategin syftar i slutändan till att hitta de mest effektiva politiska instrumenten för att underlätta införandet av AI-lösningar inom och mellan olika sektorer. Det handlar bland annat om strategisk positionering av lämpliga stödinstrument, t.ex. AI-fabriker eller gigafabriker, europeiska digitala innovationsknutpunkter, test- och experimentanläggningar, dataunionsstrategin och AI-kompetensakademien (se avsnitt 4). I strategin kommer man också att föreslå att EU:s AI-byrå, som är EU:s AI-expertcentrum, inrättar ett observationsorgan för att övervaka utvecklingen och genomförandet.

För att samla in olika synpunkter och bidrag, kartlägga berörda parter prioriteringar och utmaningar samt bedöma potentiella lösningars relevans uppmanar kommissionen berörda parter att dela med sig av sina synpunkter på strategin för AI-tillämpningar inom ramen för det **offentliga samråd** som åtföljer detta meddelande.

Kommissionen inleder också **strukturerade dialoger med företrädare för näringslivet** (inklusive små och medelstora företag, uppstartsföretag och expanderande företag) samt den offentliga sektorn. Dialogerna bygger vidare på befintliga plattformar för samråd med berörda parter och syftar till att kartlägga relevanta exempel på outnyttjad potential när det gäller införandet av AI-teknik i specifika sektorer, nuvarande integrering i affärs- och produktionsprocesser samt potentialen att sprida tekniken inom sektorn och i ekonomin i stort.

3.2 Europeiska digitala innovationsknutpunkter – den viktigaste drivkraften för att införa AI

Nätverket av **europiska digitala innovationsknutpunkter finns i alla EU-medlemsstater** och tio andra europeiska länder, inklusive kandidatländer, och täcker 85 procent av Europas regioner. Det kommer att spela en viktig roll för att driva på effektiv AI-integrering. Syftet med de europeiska digitala innovationsknutpunkterna är att se till att små och medelstora företag, medelstora börsnoterade företag och organisationer inom den offentliga sektorn lyckas med den digitala omställningen. Under den andra fasen, från och med december 2025, kommer de europeiska digitala innovationsknutpunkterna att **bli upplevelsecentrum för AI**. Fokuset på AI-användning kommer att öka så att de effektivt kan stödja införandet av sektorsspecifika AI-lösningar och samtidigt erbjuda kompletterande tjänster som finansieringsrådgivning, nätverkande och utbildning.

Nätverket av europeiska digitala innovationsknutpunkter kommer att arbeta i nära samverkan med ekosystemet för AI-fabriker. Det kommer bland annat att göra det lättare för företag att få tillgång till AI-fabrikenas dator- och dataresurser samt till andra AI-initiativ, t.ex. regulatoriska sandlådor och test- och experimentanläggningar.

De senare tillhandahåller storskaliga, verkliga miljöer för att testa och finjustera AI, vilket säkerställer att AI- modellerna valideras, optimeras och förbereds för införande. Test- och experimentanläggningar finns framför allt inom områdena hälsa, tillverkning, smarta städer (inklusive transport och mobilitet), jordbruk och energi²⁵. En ny sådan anläggning kommer att lanseras 2026.

Ett företag som vill införa en AI-driven prognosmodell för energiförbrukning i ett befintligt tillverkningsystem kan till exempel behöva särskild personalutbildning och kompetenshöjning. De europeiska digitala innovationsknutpunkterna kan tillhandahålla sådan utbildning, och de kommer också att stödja företaget genom att erbjuda tydliga utbildningsvägar beroende på de anställdas behov.

Exemplen nedan visar hur de europeiska digitala innovationsknutpunkterna redan nu har hjälpt små och medelstora företag att tillämpa AI-lösningar:

AI-algoritmer och sensorintegration för robotfartyg (Estland)²⁶

Mindchip OÜ, ett mikroföretag inom maritim teknik i Estland, stod inför utmaningar när det gällde att utveckla ett effektivt AI-baserat system för datorseende för självstyrande fartyg. I samarbete med AI & Robotics Estonia EDIH, som gav stöd genom initiativet ”testa innan du investerar” och hjälpte till att hitta finansiering, integrerade de ett banbrytande AI-baserat system för datorseende som avsevärt förbättrade fartygens förmåga till autonom navigering. Systemet minskade kostnaderna och miljöpåverkan avsevärt, samtidigt som säkerheten och effektiviteten i verksamheten förbättrades.

²⁵ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sv/policies/testing-and-experimentation-facilities>.

²⁶ <https://european-digital-innovation-hubs.ec.europa.eu/knowledge-hub/success-stories/ai-algorithms-and-sensor-integration-robotic-vessels>.

Aracne – Maskinseende för kontroll av nålar och sänken för tillverkning utan defekter: från koncepttest till avknoppat företag (Spanien)²⁷

CANMARTEX, ett litet företag i Spanien, riktade in sig på ineffektivitet i textilproduktion orsakad av tygdefekter. I samarbete med Eurecat via den europeiska digitala innovationsknutpunkten DIH4CAT utvecklade de Aracne-lösningen, som bygger på avancerad AI-teknik och datorseendeteknik. Detta prediktiva kvalitetskontrollsystem upptäcker och åtgärdar potentiella defekter i stickningsmaskiner i realtid, vilket avsevärt minskar avfallet och ökar produktiviteten. Det innovativa tillvägagångssättet ledde till att ett avknoppat företag skapades och CANMARTEX fick flera prestigefyllda utmärkelser, bland annat "Bästa AI-lösning för industriell tillverkning" vid evenemanget *Factories of the Future* 2023.

Stöd till Gas Grün GmbH:s framgångar inom AI, marknadsföring och prototyp tillverkning med hjälp av 3D-printing (Tyskland)²⁸

Gas Grün GmbH, ett litet nystartat biogasföretag i Tyskland, hade svårt att optimera biogasanläggningarnas energiavkastning. Med hjälp av en digital innovationsknutpunkt, som gjorde det möjligt att testa teknik som 3D-printing innan man investerade i den och kopplade samman Gas Grün med specialiserade partner, utvecklade företaget ett AI-baserat kontrollsystem som maximerade energiproduktionen och minimerade avfallet. Då kunde de utöka verksamheten och visa upp sitt arbete vid olika branschevenemang.

ArtCentrica: onlineplattform som revolutionerar undervisningen i konst och humaniora (Italien)

ArtCentrica ger tillgång till över 8 000 högupplösta konstverk från globala museer och introducerar ett unikt utbildningsverktyg där mänsklig och artificiell intelligens möts för att skapa interaktiva multimedieberättelser kring konstverk: *AI ArtCentrica Stories*. Detta innovativa verktyg förvandlar konstverk till dynamiska element som både fungerar som föremål för berättelsen och som ett medel för att illustrera olika koncept. FoU för detta projekt genomförs med stöd av en digital innovationsknutpunkt.

3.3 AI framtagen i Europa – från forskning till marknad

Målet att införa AI-lösningar ställer krav på en kontinuerlig process som sträcker sig över teknikens hela utvecklingscykel, från forskning till marknad. **Det är därför avgörande att främja insatser inom forskning och innovation.** Kommissionen har redan tagit steg i denna riktning i och med det **AI-innovationspaket** som lanserades i januari 2024 och som ger ekonomiskt stöd till forskning och innovation inom generativ AI inom ramen för **GenAI4EU-initiativet**, som stöder tillämpad forskning och lägger hörnstenarna för ett starkt europeiskt AI-ekosystem.

GenAI4EU-initiativet utgår från en sektorsinriktad strategi och har hittills **anslagit närmare 700 miljoner euro i planerade ansökningsomgångar inom Horisont Europa och**

²⁷ <https://european-digital-innovation-hubs.ec.europa.eu/knowledge-hub/success-stories/aracne-machine-vision-needles-and-sinkers-control-zero-defect>.

²⁸ <https://european-digital-innovation-hubs.ec.europa.eu/knowledge-hub/success-stories/supporting-gas-grun-gmbhs-success-ai-marketing-and-prototyping-using>.

programmet för ett digitalt Europa²⁹ för utveckling av avancerade AI-modeller och AI-lösningar inom en rad olika sektorer. Projekten kommer bland annat att utveckla generativ AI för optimering av produktionslinjer inom tillverkningsindustrin, för att förbättra robotars autonomi och samarbetet mellan människa och robot i komplexa uppgifter, samt för att förbättra vårt cyberförsvar och vår kapacitet inom medicinsk utbildning.

Dessutom kommer **upp till fyra pilotprojekt inom den offentliga sektorn att bidra till att påskynda införandet av europeiska generativa AI-lösningar i offentliga förvaltningar**. Pilotprojektens fokus kommer att ligga på att förbättra beslutsfattandet, effektivisera interna administrativa processer och förbättra interaktionen med invånarna genom att göra offentliga tjänster mer lättillgängliga. Genom att utnyttja den offentliga köpkraften driver ansökningsomgången på innovationsupphandling, främjar utveckling och införande av nya lösningar, påskyndar införandet och förbättrar offentliga tjänster. Med utgångspunkt i GenAI4EU-initiativet kommer kommissionen att fortsätta att stödja europeisk FoI inom AI och utveckling av lösningar under 2026 och 2027 som en integrerad del av strategin för AI-tillämpningar. Tonvikten kommer att ligga på de mest lovande användningsfall som identifierats i strategin. Dessutom kommer GovTech Incubator-initiativet under perioden 2025–2029 att stödja 21 GovTech-aktörer från 16 länder för att som ett första steg gemensamt testa och utveckla AI-lösningar för offentlig upphandling, bevishantering och tillgänglighetsassistenter.

För att komplettera och förstärka initiativen ovan krävs betydande investeringar i grundforskning. Detta är avgörande för att **Europa ska kunna bibehålla sin spetskompetens inom AI, dra nytta av medlemsstaternas expertis i världsklass**, förena krafterna på europeisk nivå för att främja samarbete, behålla och locka till sig de bästa forskartalangerna och påskynda nästa generations teknik och vetenskapliga genombrott som stöder både industrin och samhället. Det **europeiska rådet för AI-forskning**, som tillkännagavs i de politiska riktlinjerna för 2024–2029 i form av en **resurs för AI-vetenskap i Europa (Raise)**, kommer att samla resurser som flyttar fram de tekniska gränserna för AI och ta tillvara på AI:s potential att bidra till vetenskapliga genombrott. Raise kommer att stödja både ”Vetenskap för AI”, som driver på utvecklingen av nästa generations AI-teknik, och ”AI inom vetenskap”, som främjar användningen av AI för upptäckt och utforskning inom en rad vetenskapliga discipliner och öppnar upp för korsbefruktnings mellan AI och domänvetenskap. På grundval av de synpunkter som inkommit under de öppna offentliga samråden om både strategin för AI-tillämpningar och AI inom vetenskap kommer kommissionen att vidareutveckla konceptet, inklusive styrningen av det, och lansera en pilotfas av resursen för AI-vetenskap i Europa (Raise) senast 2026.

Den kommande strategin för AI-tillämpningar kommer därför att omfatta vetenskap som en vertikal sektor och kopplas till **strategin för AI inom vetenskap** (som ska antas tillsammans

²⁹ Belopp för pågående och planerade ansökningsomgångar: för perioden 2024–2025 inom ramen för Horisont Europa, och för perioden 2024–2027 inom ramen för programmet för ett digitalt Europa.

med strategin för AI-tillämpningar). Syftet med strategin är att underlätta för forskare att på ett **ansvarsfullt** och **snabbt sätt använda** AI med stöd av Raise. Den kommer att omfatta en handlingsplan för att undanröja identifierade hinder för forskare, stärka forskarsamhället och uppmuntra samarbete och vetenskaplig spetskompetens. Den kommer att kopplas till gigafabrikernas datorkraft och skapa en öppen miljö för vetenskapligt samarbete.

Kommissionens huvudåtgärder:

- Inleda ett offentligt samråd och offentliggöra en inbjudan att lämna synpunkter för att kartlägga prioriteringar bland berörda parter och skapa underlag för strategin för AI-tillämpningar (9 april 2025).
- Offentliggöra en inbjudan att lämna synpunkter och inleda riktade samråd med forskarsamhället för att skapa underlag för strategin för AI inom vetenskap (andra kvartalet 2025).
- Anordna strukturerade dialoger med företrädare för näringslivet och den offentliga sektorn för att identifiera sektorsspecifika AI-relaterade resultat och nyckelprestationsindikatorer och skapa underlag för strategin för AI-tillämpningar (andra och tredje kvartalet 2025).
- Anpassa de europeiska digitala innovationsknutpunkternas uppdrag för att säkerställa att de fullt ut stöder införandet av relevanta AI-lösningar inom strategiska sektorer (andra och tredje kvartalet 2025).
- Anta strategin för AI-tillämpningar tillsammans med strategin för AI inom vetenskap (tredje kvartalet 2025).
- Anta FoI-arbetsprogrammet Horisont Europa 2026–2027, för att ytterligare främja utveckling och införande av AI/generativ AI i strategiska sektorer (fjärde kvartalet 2025).
- Som en del av GenAI4EU-initiativet, lansera ansökningsomgångar inom Horisont Europa och programmet för ett digitalt Europa inom hälsa, cybersäkerhet, energi, läkemedel, elektronisk kommunikation, flyg- och rymdteknik, robotteknik, tillverkning, offentlig sektor, vetenskap osv. – med investeringar på närmare 700 miljoner euro (första kvartalet 2026).
- Lansera en pilotfas av Raise, det europeiska rådet för AI-forskning (2026).

4. Stärka AI-kompetens och AI-talang

I **kompetensunionen**³⁰ framhålls det att Europa har invånarna att tacka för sin konkurrenskraft. En kvalificerad befolkning är avgörande för att kunna hantera dagens snabba tekniska förändringar och säkerställa EU:s framtida välbefinnande och konkurrenskraft. AI påverkar i allt högre grad arbetstagarnas och invånarnas jobbprofiler och kompetens. EU måste därför ta itu

³⁰ [Kompetensunionen – Europeiska kommissionen](#).

med eventuella kompetensbrister och sektorsövergripande kompetensglapp i enlighet med målet i strategin för AI-tillämpningar. I detta sammanhang och i linje med kompetensunionens³¹ arbetsområden³² kommer fokus för AI-kontinenten att ligga på åtgärder som syftar till att utvidga EU:s pool av AI-specialister och på lämpligt sätt fortbilda och omskola EU:s arbetstagare och invånare i användningen av AI.

För att bygga upp en bred arbetskraft med AI-kompetens krävs först och främst en inkluderande formell utbildning av hög kvalitet. **Färdplanen för 2030 om framtiden för digital utbildning och digitala färdigheter** och det tillhörande initiativet **AI inom utbildning**³³ kommer att stödja utvecklingen av AI-kunnighet inom grund- och gymnasieskolan och bidra till ett strategiskt och etiskt införande av AI i utbildningen, bland annat genom stöd och kapacitetsuppbyggnad för lärare och utbildningsinstitutioner. Med utgångspunkt i detta och som ett sätt att bidra till kompetensunionens fyra arbetsområden³⁴, i synnerhet den strategiska planen för utbildning inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik³⁵, kommer fokus för AI-kontinenten att ligga på åtgärder som syftar till att utvidga EU:s pool av AI-specialister och på lämpligt sätt fortbilda och omskola EU:s arbetstagare och invånare i användningen av AI.

4.1 Utvidga EU:s pool av AI-specialister

EU behöver utöka sin AI-talangreserv för att hålla jämna steg med den växande efterfrågan på AI-relaterad expertis, särskilt när det gäller utveckling av AI-tillämpningar och branschspecifik kompetens³⁶. Kommissionen kommer att göra detta genom att lägga fokus på att

- utbilda nästa generations AI-experty i EU,
- uppmuntra europeiska AI-talanger att stanna kvar och återvända till EU, och
- locka till sig och behålla kvalificerade AI-talanger från länder utanför EU, inklusive forskare.

För att komplettera befintliga **utbildningsprogram**³⁷ och förbereda nästa generations AI-experty i Europa kommer kommissionen att arbeta för att öka det totala utbudet av **kandidat-**

³¹ Och därtill kopplade politiska strategier, såsom den strategiska planen för utbildning inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (COM(2025) 89 final).

³² 1) Bygga upp kompetens för livet genom en solid utbildningsgrund, 2) fortbilda och omskola för att säkerställa framtidsinriktad kompetens, 3) skapa rörlighet för och fördelning av kompetens för att frigöra den inre marknadens fulla potential, 4) locka till sig och behålla kompetens från tredjeländer för att ta itu med kompetensbristen och utveckla toptalanger i Europa.

³³ Såsom tillkännagavs i kompetensunionen.

³⁴ 1) Bygga upp kompetens för livet genom en solid utbildningsgrund, 2) fortbilda och omskola för att säkerställa framtidsinriktad kompetens, 3) skapa rörlighet för och fördelning av kompetens för att frigöra den inre marknadens fulla potential, 4) locka till sig och behålla kompetens från tredjeländer för att ta itu med kompetensbristen och utveckla toptalanger i Europa.

³⁵ COM(2025) 89 final.

³⁶ LeADS, D1.3 Slutlig efterfråge- och prognosrapport för ADS, 2023.

³⁷ Inklusive initiativ som [Erasmus+ europeiska universitetsallianser](#), [Marie Skłodowska-Curie-åtgärdernas doktorandnätverk](#) och initiativ från Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) och dess kunskaps- och innovationsgrupper (KI-grupper).

och masterutbildningar och doktorandprogram i EU inom nyckelteknik, inklusive AI³⁸, samt anordna virtuella studiemässor och stipendieprogram för att lyfta fram sådana program. En central åtgärd i detta sammanhang blir att lansera **AI-kompetensakademin³⁹** – en enda kontaktpunkt som tillhandahåller utbildning och fortbildning i färdigheter som rör utveckling och användning av AI, särskilt generativ AI. Genom akademien kommer kommissionen också att testa ett AI-lärlingsprogram för att skapa en rekryteringsbas av AI-specialister som utbildats i verkliga projekt och är redo för ett (åter)inträde på EU:s arbetsmarknad. För detta ändamål planeras **återvändarprogram⁴⁰** för kvinnliga yrkesverksamma. För att ytterligare främja ett positivt samspel mellan den akademiska världen och näringslivet kommer kommissionen dessutom att utveckla **europiska tävlingar i avancerade digitala färdigheter**, som kommer att involvera ungdomar i samskapandet av AI-drivna lösningar på viktiga samhällsliga och industriella utmaningar och främja kreativt och innovativt tänkande.

Tillsammans med **AI-fabrikerna** kommer AI-kompetensakademin⁴¹ också att spela en viktig roll för att dra nytta av den spetskompetens som finns inom **AI-utbildning och AI-forskning⁴²**. Akademien kommer att stödja **AI-stipendieprogram** som gör det möjligt för högkvalificerade doktorander från EU och länder utanför EU samt unga yrkesverksamma som bor utanför EU att arbeta i EU-baserade enheter. AI-stipendierna kommer att säkerställa att experter på toppnivå inom generativ AI kan utbilda och handleda studenter vid AI-kompetensakademin samtidigt som de också vidareutvecklar sin egen forskning på området. AI-kompetensakademin kommer därför att **ta fram en pilotutbildning med fokus på generativ AI⁴³**. **AI-fabrikerna** kommer i sin tur att spela en avgörande roll för att skapa en ytterst dynamisk miljö för forskare på toppnivå och främja innovation och samarbete i utvecklingen och införandet av AI-lösningar inom strategiska sektorer.

För att få fler av de främsta doktoranderna och forskarna att komma till EU kommer kommissionen att inrikta sig på åtgärder för att locka till sig toppstudenter och **forskare** (bland annat inom AI-sektorn) **från länder utanför EU**. I detta syfte kommer kommissionen i den kommande strategin för viseringspolitik att fastställa åtgärder för att förbättra genomförandet av direktivet om studerande och forskare och **blåkortsdirektivet**, samt genomföra ett pilotprojekt inom ramen för **Marie Skłodowska-Curie-åtgärden ”MSCA Choose Europe”**. I likhet med andra Marie Skłodowska-Curie-åtgärder kommer detta pilotprojekt att vara öppet för alla forskningsområden, vilket gör det möjligt för forskningsinstitutioner som universitet och forskningsinfrastrukturer att locka, utveckla och behålla framstående internationella AI-

³⁸ Se åtgärderna i arbetsprogrammet för ett digitalt Europa 2025–2027: [Arbetsprogram 2025–2027 för programmet för ett digitalt Europa \(DIGITAL\) | Shaping Europe's digital future](#).

³⁹ [EU:s portal för finansiering och anbudsförfaranden](#) | [EU:s portal för finansiering och anbudsförfaranden](#).

⁴⁰ Återvändarprogram stöder återinträde på arbetsmarknaden efter ett längre avbrott i karriären, t.ex. mammaledighet. Dessa system kompletterar ytterligare EU-initiativ för att locka fler kvinnor och flickor till utbildning i AI, inbegripet den strategiska planen för utbildning i naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik.

⁴¹ AI-kompetensakademin kommer att undersöka möjligheterna att samarbeta med andra relevanta initiativ, t.ex. den europeiska alliansen för kompetens inom artificiell intelligens.

⁴² Säkerställa komplementaritet och synergier med andra relevanta initiativ, t.ex. den [europeiska alliansen för kompetens inom artificiell intelligens](#) (Arisa).

⁴³ Detta kommer att komplettera insatserna inom Erasmus+ för att stödja innovativa strategier i användningen av generativa AI-verktyg inom utbildning (EdTech). Hänsyn kommer också att tas till relevanta åtgärder inom kompetensunionen, t.ex. den europeiska examen/märkningen.

forskare. Pilotprojektet samfinansierar rekryteringsprogram som gör det möjligt för dem att koppla sina Marie Skłodowska-Curie-bidrag till långsiktiga framtidsutsikter inom institutionen, till exempel uttagningsprov för fasta tjänster. Syftet är att motverka osäkra forskarkarriärer, göra det europeiska FoI-ekosystemet mer attraktivt och stärka den europeiska forskningskapaciteten på lång sikt.

Slutligen kommer kommissionen, med utgångspunkt i EU:s befintliga rättsliga ram, att vidta åtgärder för att hjälpa medlemsstaterna och arbetsgivarna att **locka till sig och behålla fler högkvalificerade medborgare från länder utanför EU, däribland AI-experter**. Här kommer **EU:s framtida talangreserv** att bli ett viktigt verktyg, som medlagstiftarna bör anta så snart som möjligt. Senast 2026 kommer kommissionen dessutom att lansera de första **multifunktionella Legal Gateway-kontoren** i viktiga partnerländer för att främja internationell arbetskraftsrörlighet och kompetensutveckling mellan EU, medlemsstaterna och partnerländerna, bland annat inom IKT. Kommissionen kommer också att fortsätta att stärka **talangpartnerskapen** för att maximera arbetskraftsrörligheten och kompetensutvecklingen inom sektorer som är relevanta för AI, t.ex. IKT, som är en prioriterad sektor i fyra av de fem nuvarande talangpartnerskapen.

4.2 Fortbildning och omskolning av EU:s arbetskraft och befolkning

För att bidra till en effektiv spridning av AI i hela EU och säkerställa en människocentrerad digital omställning på arbetsplatser och i samhället i stort måste kommissionen i samarbete med medlemsstaterna stödja fortbildning och omskolning av yrkesverksamma inom alla områden och befolkningen i stort när det gäller AI-användning⁴⁴. I detta sammanhang är den sociala dialogen avgörande för att förutse och ta itu med kompetensbehoven på arbetsmarknaden och underlätta införandet av digital teknik på arbetsplatserna i Europa på ett rättvist och inkluderande sätt.

För att se till att arbetstagare (i små och medelstora företag, medelstora börsnoterade företag, uppstartsföretag samt organisationer i den offentliga sektorn) får kontinuerlig fortbildning kommer kommissionen att förlita sig på nätverket av **europeiska digitala innovationsknutpunkter**, som kommer att utöka sina kompetens- och utbildningstjänster och erbjuda praktiskt inriktade AI-kurser för olika tekniska och icke-tekniska profiler och för specifika sektorer. Kommissionen kommer också att **öka medvetenheten om AI-kunnighet**⁴⁵ och **främja dialog om AI för alla**⁴⁶, särskilt genom att främja spridningsverksamhet och

⁴⁴ Under de kommande åren kommer 61 % av de vuxna arbetstagarna att behöva ny kompetens för att hantera effekterna av AI på deras arbete, men endast 15 % har hittills fått utbildning i att använda AI-verktyg ([Cedefop, AI-kompetensundersökning, 2025](#)).

⁴⁵ Detta kommer att genomföras i linje med parallella aktiviteter, t.ex. färdplanen för 2030 om framtiden för digital utbildning och digitala färdigheter, det tillhörande initiativet AI inom utbildning och den uppdaterade ramen för digital kompetens för medborgarna (DigComp 3.0), som alla tillkännagavs i kompetensunionen.

⁴⁶ I linje med AI-förordningen, den europeiska förklaringen om digitala rättigheter och principer och i synnerhet begreppet att ingen ska lämnas utanför.

genom att driva en databas över initiativ för AI-kunnighet som genomförs av organisationer i den privata och offentliga sektorn⁴⁷.

Kommissionens huvudåtgärder:

- Arbeta för att öka antalet kandidat- och masterutbildningar i EU samt doktorandprogram med inriktning på viktig teknik, inbegripet AI (andra kvartalet 2025).
- Lansera AI-kompetensakademin (andra kvartalet 2025), bland annat
 - o AI-stipendier för att locka doktorander i och utanför EU, forskare och unga yrkesverksamma som bor utomlands,
 - o (tillsammans med AI-fabriker) en pilotcertifierad utbildning med fokus på generativ AI för att underlätta undervisning och forskning på toppnivå för AI-stipendiater,
 - o ett pilotprogram för AI-lärlingsutbildning med näringslivet,
 - o stipendie- och återvändarprogram för kvinnliga yrkesverksamma.
- Anordna tävlingar i avancerade digitala färdigheter inom viktig teknik, inbegripet AI (andra kvartalet 2025).
- Bidra till att locka och behålla kvalificerade AI-talanger från länder utanför EU, bland annat genom programmet ”MSCA Choose Europe” för forskare (fjärde kvartalet 2025–2026).
- Stödja kontinuerlig fortbildning för arbetstagare i små och medelstora företag, medelstora börsnoterade företag, uppstarts företag och organisationer inom den offentliga sektorn med de europeiska digitala innovationsknutpunkterna (andra kvartalet 2025).
- Främja AI-kunnighet genom spridningsverksamhet och en databas med initiativ för AI-kunnighet (andra kvartalet 2025).
- Lansera ett pilotprojekt som utnyttjar befintliga talangpartnerskap och de multifunktionella Legal Gateway-kontoren för att främja rörligheten för högkvalificerade arbetstagare från länder utanför EU inom AI-sektorn (fjärde kvartalet 2025).

5. Främja efterlevnad och förenklingar av regelverket

Ett fungerande och robust regelverk är avgörande för att skapa en positiv och konkurrenskraftig miljö där EU:s AI-företag kan utvecklas och EU:s AI-ekosystem kan hitta innovativa lösningar. EU har antagit **AI-förordningen för att skapa förutsättningar för en välfungerande inre marknad** för AI som säkerställer fri rörlighet över gränserna och harmoniserade villkor för tillträde till EU:s marknad. Den säkerställer också att AI som utvecklas och används i Europa

⁴⁷ Databasen lanserades inom ramen för arbetet med att stödja genomförandet av artikel 4 i AI-förordningen och omfattar hittills praxis som samlats in bland AI-paktens organisationer: [Living repository to foster learning and exchange on AI literacy](#) | [Shaping Europe's digital future](#).

är säker, respekterar grundläggande rättigheter och är av högsta kvalitet – ett försäljningsargument för europeiska leverantörer – och driver på användningen av AI. AI-förordningen utgår från en riktad och riskbaserad metod som innebär att det endast införs krav på AI-tillämpningar med hög risk. Den trädde i kraft den 1 augusti 2024 och håller på att fasas in gradvis och kommer att tillämpas fullt ut den 2 augusti 2027.

Vilka resultat förordningen kommer att få beror i första hand på huruvida reglerna är praktiskt genomförbara. Den nuvarande förberedelsefasen är avgörande för att **genomförandet ska lyckas**. Medlemsstaterna och kommissionen, inklusive AI-byrån, måste göra mer för att se till att förordningen tillämpas på ett smidigt och förutsägbart sätt. Som ett första steg lanserar kommissionen en **servicedesk för AI-förordningen** som kommer att vara ett centralt informationsnav för förordningen där berörda parter kan be om hjälp och få individuellt anpassade svar. Detta initiativ kommer att ge enkel och kostnadsfri tillgång till information och vägledning om det tillämpliga regelverket, vilket i synnerhet kommer att tillgodose behoven hos mindre leverantörer och användare av AI-lösningar. Svaren kommer att ges i form av praktiska råd som gör det lättare att förstå och följa förordningen. Servicedesken kommer att skötas av ett särskilt team vid AI-byrån. Den kommer att erbjuda en interaktiv plattform där företag och andra berörda parter, inklusive myndigheter, kan ställa frågor, få svar och tillgång till tekniska verktyg som hjälper dem att tillämpa förordningen, t.ex. beslutsträd och andra självbedömningsverktyg.

Servicedesken kommer att komplettera EU:s stödekosystem för berörda parter, som också omfattar inledande information via de europeiska digitala innovationsknutpunkterna och möjligheten att samarbeta under utvecklingen av ett AI-system med hög risk i en nationell regulatorisk sandlåda för AI. De regulatoriska sandlådorna för AI håller för närvarande på att inrättas i medlemsstaterna och kommer att vara i drift senast i augusti 2026. Berörda parter kan redan nu också samarbeta direkt med AI-byrån genom att delta i **AI-pakten**⁴⁸, som uppmuntrar och stöder dem i planeringen av åtgärder inom ramen för AI-förordningen genom erfarenhets- och kunskapsdelning. Kommissionen kommer även fortsättningsvis att ge vägledning om tillämpningen av förordningen för att stödja efterlevnaden av den. Man kommer bland annat att utarbeta delegerade genomförandeakter och riktlinjer för att exempelvis underlätta en konsekvent tillämpning av förordningen med hjälp av sektorsspecifik produktlagstiftning, till exempel förordningen om medicintekniska produkter⁴⁹, och samspelet med annan relaterad lagstiftning⁵⁰. Kommissionen underlättar och regelefterlevnaden genom att driva samregleringsinstrument som utvecklingen av standarder till stöd för AI-förordningen och uppförandekoden om AI för allmänna ändamål⁵¹. Med tanke på den viktiga roll som standarder spelar för att minska efterlevnadskostnaderna och främja effektiva, praktiska och brett antagna

⁴⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/ai-pact>.

⁴⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/745 av den 5 april 2017 om medicintekniska produkter, om ändring av direktiv 2001/83/EG, förordning (EG) nr 178/2002 och förordning (EG) nr 1223/2009 och om upphävande av rådets direktiv 90/385/EEG och 93/42/EEG (EUT L 117, 5.5.2017, s. 1).

⁵⁰ T.ex. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (*allmän dataskyddsförordning*) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁵¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/ai-code-practice>.

lösningar kommer kommissionen att intensifiera sina åtgärder tillsammans med ansvariga organisationer för att påskynda utvecklingen av dem. Kommissionen kommer att fortsätta att arbeta med medlemsstaternas **AI-styrelse**⁵², som bistår med vägledning om tillämpningen av förordningen, bland annat inom ramen för **sektorsspecifik lagstiftning**.

Som ett nästa steg kommer kommissionen att bygga vidare på de lärdomar som dragits under den nuvarande genomförandefasen och **identifiera ytterligare åtgärder som behövs för att underlätta en smidig, strömlinjeformad och enkel tillämpning av förordningen**, särskilt för mindre företag. Det offentliga samråd om strategin för AI-tillämpningar som inleds i anslutning till detta meddelande innehåller därför också specifika frågor om utmaningarna i genomförandet av AI-förordningen, för att identifiera i vilka fall osäkerhet kring lagstiftningen hindrar utvecklingen och införandet av AI och för att fastställa hur kommissionen och medlemsstaterna bättre kan stödja berörda parter i genomförandet av lagstiftningen. Kommissionen kommer att ta hänsyn till resultaten från samrådet med berörda parter och tillhandahålla mallar, vägledning, webbseminarier och utbildningskurser för att effektivisera förfarandena och underlätta regelefterlevnaden. Resultaten av det offentliga samrådet kommer också att ligga till grund för den bredare bedömningen under mandatperiodens första år av huruvida det utvidgade digitala regelverket, inklusive AI-förordningen, på ett korrekt sätt återspeglar behoven och begränsningarna hos företag som små och medelstora företag och små börsnoterade företag, utöver nödvändig vägledning och standarder som underlättar regelefterlevnaden⁵³.

AI-förordningen är en övergripande form av lagstiftning som skapar en inre marknad för säker och tillförlitlig AI inom alla sektorer och områden, inbegripet brottsbekämpning, hälso- och sjukvård, maskiner, radioutrustning, motorfordon, finansiella tjänster och sysselsättning. Förordningen kommer att få full verkan i takt med att den gradvis börjar tillämpas under de kommande två åren⁵⁴. Eftersom tydlighet är avgörande för innovation kommer kommissionen att se till att genomförandeåtgärder införs i tid för ikraftträdandet av respektive bestämmelser i förordningen. För att skapa en verklig inre marknad där AI kan blomstra under gemensamma, förutsägbara regleringsvillkor är det avgörande att både medlemsstaterna och EU fokuserar på att den genomförs i praktiken. I princip bör vi först skaffa oss erfarenhet av att tillämpa de nya övergripande reglerna och utvärdera effekterna av dem innan någon ny AI-lagstiftning kan bli aktuell.

⁵² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/ai-board>.

⁵³ COM(2025) 47 – *Ett enklare och snabbare Europa: Meddelande om genomförande och förenkling*.

⁵⁴ AI-förordningen trädde i kraft den 1 augusti 2024. Den tillämpas gradvis fram till den 2 augusti 2027. De allmänna bestämmelserna och förbuden börjar tillämpas den 2 februari 2026, reglerna om styrning och AI-modeller för allmänna ändamål börjar tillämpas den 2 augusti 2025, den allmänna tillämpningen, som omfattar reglerna för AI-system med hög risk, transparens och åtgärder till stöd för innovation, börjar tillämpas den 2 augusti 2026 och reglerna för AI-system med hög risk som omfattas av befintlig produktlagstiftning börjar tillämpas den 2 augusti 2027.

Kommissionens huvudåtgärder:

- Inrätta en servicedesk för AI-förordningen vid EU:s AI-byrå (juli 2025).
- Inleda, som en del av det offentliga samrådet om strategin för AI-tillämpningar, en process för att identifiera berörda parter regleringsutmaningar och informera om eventuella ytterligare åtgärder för att underlätta regelefterlevnaden och eventuella förenklingar av förordningen (april 2025).

6. Slutsats

Handlingsplanen för AI-kontinenten syftar till att främja och påskynda EU:s AI-politik genom åtgärder för att **investera i storskalig AI-datainfrastruktur, förbättra tillgången till data, påskynda införandet av AI i strategiska EU-sektorer, stärka AI-kompetensen och AI-talangen samt främja efterlevnaden och förenklingar av regelverket**. För att uppnå detta mål måste EU:s institutioner, regeringar, företag, forskare och utvecklare samarbeta och engagera sig i en gemensam strävan som tar samarbetet till en ny nivå. I synnerhet kommer EU:s AI-byrå att ha ett nära samarbete med medlemsstaterna genom AI-styrelsen för att se till att den politiska strategin är konsekvent och tar hänsyn till den pågående tekniska utvecklingen.

Internationellt engagemang är en integrerad del av strategin, som syftar till att stärka EU:s ställning och inflytande inom AI. Inom ramen för proaktivt bilateralt och multilateralt samarbete med partnerländer strävar EU efter att leda de globala AI-satsningarna genom att stödja innovation, säkerställa förtroende genom skyddsmekanismer och utveckla den globala styrningen av AI. Det är av yttersta vikt att EU samarbetar med likasinnade partner, kandidatländer och potentiella kandidatländer för att verka för en säker, tillförlitlig och människocentrerad AI-utveckling i multilaterala forum. EU kommer att utforska möjligheterna med sina digitala partnerskap och sitt internationella digitala samarbete ytterligare för att främja ett förhållningssätt till AI som bidrar till mänskligt välbefinnande och samhällsutveckling. EU:s internationella strategi kommer att beskrivas närmare i det kommande meddelandet om en internationell **strategi för digital suveränitet, säkerhet och demokrati** (andra kvartalet 2025).

Handlingsplanen för AI-kontinenten sammanför en rad initiativ som syftar till att påskynda de politiska åtgärder som krävs för att placera Europa i framkant när det gäller innovation inom tekniksektorer. Genom att investera i nyckelområden som AI, kvantdatorer och chipdesign kan Europa öka sin produktivitet och konkurrenskraft, säkra sin tekniska suveränitet och tillhandahålla högkvalitativa offentliga tjänster till invånarna. **Detta är ett unikt tillfälle för Europa att agera snabbt för att forma framtiden för AI och se till att den blir bättre för alla européer, och i slutändan bli en ledande AI-kontinent.**